

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: (i. v. e.)

Cím: *A egyetlen hely, ahol nyoma sincs a választás izgalmainak*

Forrás: *Budapesti Hírlap*

Bpsett

(Hely)

1935. 10.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

708

Hely

Idő

"1935"

Személy

Helyszám

AZ EGYETLEN HELY, ahol nyoma sincs a választás izgalmainak

Séta a Nemzeti Múzeum őslénytárában

A város képe a választások kiírása óta izgalmasan érdekes. Színek és betűk zuhatagában plakátok verik a riadót a falakon és lendületes szavakkal eszméltetik rá a járókelőket állampolgári jogaikra és kötelességeikre. A Múzeum-körúton és a Sándor-utcán, pompás bajuszú, egészségtől duzzadó pirospozsgás arcú, kucsmás, kisbekecses, csizmás magyarok hosszú sorával találkozok a siető útságró. Az Eszterházy-utca felé mennek. A Múzeumkert sarkán valaki megszólít, s németül érdeklődik a Nemzeti Múzeum után. Felkísérem a múzeumba, s amikor az illető meglátja a régiségtár új szerzeményeinek fényképtábláját, kijelenti:

— *Das will ich sehen!*

— Sajnos, a régiségtár ma nincs nyitva, — magyarázom neki, — rossz napot választott. Kiderül, hogy Bécsből jött egy napra és fel szeretné használni az alkalmat, hogy az új ásatások eredményét, amely rendkívül érdekl, megtekintse.

Az epizód önkéntelenül is felkelti az ember érdeklődését a múzeum iránt. Hétköznap délelőtt van. Ki jár ilyenkor múzeumba? Az élénk város mozgalmasságából ki halad fel a

pompás lépcsőzeten a budapestiek közül? Ki igyekszik a csönd és a nyugalom szigetére? Kit és mit lehet látni ilyenkor a halott mult hatalmas csarnokiában, amikor az eleven élet izgalmas mozzanatai egyáltalán nem mindennapi érdekességűek? Talán nem érdekelten éppen ma egy pillantást vetni az ellenkező pólusra, arra a helyre, ahol nyugalom és izgalommentes csönd honol, ahova nem jut el a jelen hullámverése, ahol az embert már az ajtóban a régmúlt döbbenetes levegője fogja körül?

Az állattár, ásványtár és az őslénytár van nyitva. Negyven fillér a belépődíj. A jegykezelő készségesen magyarázza:

— Hétköznap nem fűtjük a termeket, így csak tíz órától egyig van nyitva a múzeum. Bizony van olyan napunk is, hogy csak három látogató jön. De enyhébb napokon huszanharmancan is vannak. Vasárnap, amikor ingyen lehet belépni, három-négy száz ember is megfordul nálunk. A Szent István-héten pedig ezerrel jönnek a látogatók. De most is vannak egy páran, tessék csak felmenni.

A „KITÖMÖTT ALLATKERT”

Felszaladok, hogy megnézzem, kik azok,

mert őszintén bevallva, még nem találkoztam felnőtten, aki — hacsak nem a szakmájához tartozott — hétköznap délelőttjét szórakozásból múzeumban töltötte volna. Emiatt az ember önkéntelenül is gyanakodni kezd, hogy a múzeum állattárát csak gyermekkorában látta a közönség.

Az első látogató, akivel találkozom, az 1484-es számú villamoskalauz. Szabadnapos, úglátszik, egy nővel, nyilván a feleségével és egy kisgyerekekkel sétál végig az üveg alá gyiljított kitömött állatkerten.

Búzgón magyaráz a fiának. Elolvassák az egyik felírást:

— *Eurypterygius communis conyb. ichtiosaurida.*

Az ősz halgyík fantasztikus koponyája mellett az egyenruhás villamoskalauz nem mindennapi látvány. A modern villamosított idők szinte jelképes embere a fehér csontok előtt. Ezek a csontok akkor éltek, amikor még nem volt villamos, nem volt villamoskalauz, nem volt múzeum, se Múzeum-körút, se Budapest, s a megdöbbentő ősmocsárban csak a gigászi állattáriások „közlekedtek”.

A Beszkárt embere elgondolkodó arccal lép tovább. Ki tudja, mire gondol, kézenvezetett gyereke mellett? Eszébe jut, hogy azon a helyen, ahol csengő gépszekerét megállítja a közlekedési rendőr felvillanó piros lámpája, valaha villamoskocsi-nagyságú összörnyek robtogtak megállíthatatlanul. Valami látszik az arcán, valami tudata annak, hogy ő a Beszkárt korában él, s közvetlen közelben az üveg mögött Felsőlapugy középmiocén-korú faunájából fentmardt őslénycsontok merednek rá.

A hivatlan kíváncsiskodónak őszinten nagyon jól esik, hogy itt találta ezt az embert, aki szabadnapját a feleségével és gyerekével a múzeumban tölti. Ez nagyon szép és ezt nagyon jó tudni.

A hideg miatt nagykabátba és kucsmába öltözött örök közül az egyik szeretettel áll meg néhány megkövesedett faderék mellett.

Sokáig nézi, aztán megsimogatja. Mintha a jószága volna, annyi szeretet mutatkozik meg ebben a mozdulatban.

— Nézd, Ervinke, milyen szép kagylók vannak itt! — szólal meg mellettem egy hang, amint tovább sétálok az óriási termeken.

De Ervinke nem figyel oda. Nem törődik a kagylókkal, a mamájának hagyja őket. Pókot talált, nagy, sokszínű pókot és azt nézi borzalommal.

Mert határozottan van valami félelmes ezekben a pompásan elkészített, szemmel el látott furcsa állatokban. Néha úgy rémlik, mintha megmozdulnának. A levegőben pedig a hideg idegen hatása dermed, az elbámuló szem elől eltűnik az üveg és pillanatra oly gazdátlanul, társtalanul érzi magát az utcáról betévedt mai látogató a fenyegető állatok között, hogy megsejt valamit az őseMBER irtózatából, akinek ilyen félelmes szörnyek között kellett tengetnie életét.

A MÚZEUM „RABJA”

S ahogy emberi társat keresve, ballag a fantasztikus ősvilágban, kiábrándult és csodáktól elszokott szemét megragadja egy megbilincselte fadarab. Bilincsre kötve lóg a falon, az üveg mögött, mintha csak a felerősítés miatt verték volna bilincsbe. De nem.

Kiderül, hogy nem is fadarab. *Csont*. Az ősfőállatok csontjait ugyanis, szokatlan nagyságuk miatt *hősök, óriások maradványainak tartotta az egykori ember és bilincsbe verve, templomok, kastélyok falaira akasztotta*. Néhány pillanat alatt annyira rabul ejti a legcinikusabb látogató szellemét is egy-egy sospelátott apróság, hogy kezdi magát jól érezni *a csönd és a nyugalom szigetén*.

— Az *ammonites obtusatus* légkamráit kalcit tölti ki és kérgezi be, — magyaráz egy fiatal tanárkülsejű ember egy komoly arcú leánynak. Mellettük még egy fiatalember áll. A leány vegyésznek készül, — tudom meg az elkapott beszélgetés foszlányaiból — és most magyarázatot hallgat.

A *madarak, kigyók, halak* termében is találtam látogatóra. Azok közül a jóvágású magyarok közül, akiket a Sándor-utca sarkán láttam, egyik-másik befordult a múzeumba. Szélesszoknyájú asszonyával együtt nézi az *emberevő cápát*, s amikor elolvassák a nevét: *carcharodon rondelítii*, az elhibázott elolvasás közben az asszony jóváhagyólag bólint:

— *Rondelíti? Hát elég ronda! Osztt embert eszik?... Akkor nem is lehet szebb!*

A cápa békés nyugalommal és egykedvűséggel néz ki az ablakon a koratavaszi nap-sütésbe és odaseneki, türi a sértegetést.

Neki már mindegy. Ő ki van tömve.